

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської мови
та методики її викладання

СИЛАБУС

ОСНОВИ МОВОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

найменування показників	денна форма навчання
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність Освітня програма	014 Середня освіта (Англійська мова і література) Середня освіта (Мова і література (англійська та німецька))
Рік навчання/ рік викладання	четвертий /2020-2021
Семестр вивчення	сьомий
нормативна/вибіркова	вибіркова
Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів ЄКТС
Загальний обсяг годин	150 год.
Кількість годин навчальних занять	50 год.
Лекційні заняття	30 год.
Практичні заняття	20 год.
Самостійна робота	100 год.
Форма підсумкового контролю	екзамен
Викладач (контакти)	Снісаренко Ірина Євгенівна , к.філ.н., доц. <i>irynasnis72@gmail.com</i>
Консультації	Середа (по чисельнику), або ауд.601 (час проведення уточнюється зі студентами залежно від розкладу занять)

1. Анотація навчальної дисципліни

Це пропедевтичний курс в системі мовної підготовки студентів філологічних факультетів, який допомагає студентам опанувати основні поняття і методи науки про мову, отримати уявлення про мовознавство як систему наукового знання про мову в складі філології та передбачає розгляд методології мовознавства як гуманітарної науки, основних напрямів і перспектив фундаментальних і прикладних досліджень мови. Зміст дисципліни охоплює розгляд: 1) місця мовознавства в системі філологічних дисциплін; 2) предмета мовознавчого дослідження, зокрема і в історичному аспекті; 3) методів мовознавства; 4) теорії наукового і практичного застосування науки про мову.

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою курсу є опанування лінгвістичної теоретичної бази, набуття студентами знань щодо основних загальнолінгвістичних проблем, формування цілісних уявлень про лінгвальну діяльність, мову і мовлення.

Завданнями курсу є ознайомлення й засвоєння студентами:

- предмета, завдань і значення мовознавства, його місця в системі наук;
- природи мови, її сутності й функцій;
- структурно-системної організації мови;
- соціальну зумовленість розвитку й функціонування мови;
- закономірностей історичного розвитку мови;
- методів і прийомів наукового дослідження мови.

3. Перелік тем лекційних і семінарських занять

Тема 1. (Лекція 1) Мовознавство як наука. Система мовознавчих дисциплін.
Тема 2. (Лекція 2) Мова, її суспільна природа, функції та будова.
Тема 3. (Лекція 3) Походження і розвиток мови.
Тема 4. (Лекція 4) Мови світу та їх класифікація.
Тема 5. (Лекція 5) Фонетика і графіка. Три аспекти вивчення звуків.
Тема 6. (Лекція 6) Загальне поняття про письмо, передумови його виникнення та типи. Графіка.
Тема 7. (Лекція 7) Лінгвістичний аспект у вивченні звуків. Фонологія.
Тема 8. (Лекція 8) Лексико-семантична система мови. Слово та його значення.
Тема 9. (Лекція 9) Словниковий склад мови. Фразеологія. Лексикографія.
Тема 10. (Лекція 10) Граматична система мови. Своєрідність граматичних значень, граматичних категорій і способів.
Тема 11. (Лекція 11) Предмет граматики. Основні одиниці граматичної будови мови.
Тема 12. (Лекція 12) Морфологія. Частини мови.
Тема 13. (Лекція 13) Синтаксис. Словосполучення та речення.
Тема 14. (Лекція 14) Речення як комунікативна одиниця.
Тема 15. (Лекція 15) Типологічна класифікація мов.

4. Система оцінювання курсу

Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Система контролю й оцінювання знань, умінь та навичок студентів з навчальної дисципліни складається з поточного та підсумкового контролю. Передбачені 2 самостійні роботи і два письмових підсумкових тестування. Оцінюється відвідуваність усіх занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою.

При виставленні допуску до заліку враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин, при виконанні завдань самостійної та контрольної робіт, а також бали підсумкового тестування.

Критерії оцінювання роботи студента на семінарському занятті

виставляється, якщо студент у своїй відповіді демонструє досконале знання та розуміння відповідної теми, вміє зіставити різні точки зору на ту саму проблему і робити відповідні висновки. Відповідь на поставлені питання має бути повна, з використанням прозорих прикладів, логічна і послідовна. Бере участь в обговореннях, робить часті та доцільні доповнення. Підготовлений до заняття з усіх питань	<i>Бал 5</i>
за повну та достатньо розгорнуту відповідь. Відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу. Відповідаючи, студент користується конспектом. Недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база. Бере участь в обговореннях, робить доповнення. Підготовлений до заняття з усіх питань.	<i>Бал 4</i>
якщо відповідь неповна, тобто підготовленим є окреме/або окремі питання. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер. У відповідях відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми. Студент використовує лише окремі знання у новій навчальній ситуації. Підготовлений до заняття з окремих питань.	<i>Бал 3</i>
якщо студент відтворює інформацію непослідовно. Оперує лише загальними фразами. Відтворює лише окремі фрагменти. Відповідь має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість. Студент допускає фактичні помилки, які частково усуває, відповідаючи на зауваження викладача, робить окремі висновки.	<i>Бал 2</i>
коли студент відтворює інформацію неповністю, або недоцільно, або фрагментарно, посилаючись на конспект, не подає прикладів, не зазначає прізвищ. Відповідь немає логіки і структури. Може зробити одне доповнення.	<i>Бал 1</i>
коли студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності. Оперує лише загальними фразами. Студент не володіє достатніми знаннями для розкриття теми, а також термінологічними апаратом навчального предмету. Коли студент взагалі не бере участі в обговоренні питань або відсутній з неповажних причин	<i>Бал 0</i>

5. Політика курсу

Для досягнення позитивного результату в освоєнні дисципліни й успішного складання заліку здобувачі повинні відвідувати всі лекційні та практичні заняття. Під час підготовки до практичних занять студентам необхідно ознайомитися із рекомендованою літературою. У зошиті повинен бути конспект теоретичного матеріалу заняття та виконані вправи. Відповіді можна писати стисло або тезисно. Питання та завдання виконуються лише письмово. Усі лінгвістичні терміни і поняття треба записувати у термінологічний словник або робочий зошит.

При підготовці матеріалів до семінарського заняття (виступ з доповіддю, презентація, письмове завдання) слід дотримуватися правил академічної доброчесності, порушення яких вплине на підсумкову оцінку. Студенти відпрацьовують пропущені заняття на консультаціях в усній та письмовій формі. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. Під час занять користуватися мобільними телефонами, ноутбуками, планшетами та іншими персональними гаджетами дозволено лише за умови, що це передбачено завданням та озвучено викладачем.

Пропуски можливі лише з поважної причини та мають підтверджуватися відповідними документами. У випадку систематичних пропусків студент може бути недопущеним до складання іспиту та направленим на повторне вивчення дисципліни. Студенти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання (конспекти), курсові роботи, презентації з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення автора – *це plagiat!!!* Використання будь-якої інформації (текст, фото, цифрові дані тощо) мають бути вірно процитовані з посиланням на автора. *Тому будьте уважні і відповідальні за свої дії.*

6. Рекомендовані джерела

Дубічинський В. В. Основи загального та прикладного мовознавства : навч. посіб. Х. : Мадрид, 2016. 220 с.

Петровська С. С. Вступ до мовознавства : навч.-метод. комплекс : для студ. ф-ту інозем. філології. – У 3-х ч. [4-е вид., випр. I доп.] Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута», 2016. – Ч. 1. – 155 с.

Вусик Г. Л. Вступ до мовознавства : навч. посібник для студ. ВНЗ /Ганна Вусик ; Бердян. держ. пед. ун-т, Ін-т філол. Донецьк : Ноулідж, Донецьк, від-ня, 2010. 358 с.

Бевзенко С. П. Вступ до мовознавства : короткий нарис : навч. посібник. Київ : Вища школа, 2006. 143 с.

Кочерган М. П. Вступ до мовознавства : [підручник] / Михайло Петрович Кочерган. – К. : Академія, 2006. – 368 с. – (Альма-матер).

Dessalles, J-L., 2007. Why We Talk. The evolutionary origins of language. Oxford: Oxford Univ.Press

Dor, Dan; Knight, Chris; Lewis, Jerome (2015). The Social Origins of Language. Oxford: Oxford Univ. Press

Інформаційні ресурси

Кочерган М. П. Вступ до мовознавства : підручник. Київ: ВЦ «Академія», 2004. 368 с. URL: https://pidruchniki.com/1222090548043/dokumentoznavstvo/vstup_do_movoznavstva

Левицький А. Е. Вступ до мовознавства: навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk686575.pdf>

Ющук І. П. Вступ до мовознавства : навч. посібник. Київ : Рута, 2000. 128 с. URL: <http://elib.nlu.org.ua/view.html?&id=8821>

Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ : Довіра, 2007. 205 с. URL: <http://terminy-mizhkult-komunikacii.wikidot.com/>